Organi Komiteti markaziji partijaji komunistiji (ʙ) Uzʙekiston

Орган Центрального комитета коммунистической партии (б) Узбекистана

На местно-еврейском языке

Proletarhoji tamomi dunjo, jak şaveton!

BAJROQI MIHNAT

JANVAR 4 Duşamʙe soli 1937 № 3 (1774)

Rūzhoji avalini kanikuli zamistoni

Dar maktaʙhoji soveti ʙaroji ʙilmgiri huquq doştan ʙaroji damgiri huquq doştan qati voʙasta meʙoşad. ʙacahoji maktaʙxoni nekʙaxti vatani mo dar faslhoji zamiston, ʙahor va toʙiston ʙa mūhlati darkori kanikuli qonuni dorand. In kanikulho ʙenazorati qati naguzaşta, ʙalke ʙo qamxūriji partija va hukumati soveti taşkilona, ʙo xursandiho meguzarand.

Hozir hazor-hazor talaʙahoji maktaʙhoji mo ʙo xursandi kanikuli zamistonira guzaronda istodin. Kanikuli zamistoniji haminsolaro maktaʙhoji mo ʙa soli nav peşvoz ʙuromadan qati sar kardand.

Narkomi muəorifi UzSSR rafiq **Qosim Sorokin** ʙa tamomi talaʙahoji maktaʙho ʙa munosiʙati soli nav va kanikuli zamistoni ʙo muʙorakʙodi xud cunin muroçiəat kardagi ʙast:

„Şumoho talaʙahoji mamlakati xuşʙaxti sotsialistiji moro, ʙo soli nav, ʙo tamom şudani nispi avali soli təəlim va sar şudani əldi kanikuli zamistoni muʙorakʙodi medihəm. ʙa tariqi madani, xuşvaqt va şavqmandi qati guzarondani kanikul, naqztar dam girifta, ʙaəd ʙo quvati nav sar kardani dashoji nispi dujumi soli təəlim va stalinona—ʙa ʙahoji əəlo xondani şumoho, ʙacahoji dar çihon rafta rasidagi nekʙaxti ʙo qamxūriji stalini parvariş jofta istodagiro az tahti dil xohiş mekunam".

In talaʙu xohişi Narkomro maktaʙhoji mo ci xel ʙa əamal içro karda, kanikulro ci xel guzaronda istodin?

Dar in xusus guftan darkorast, ki jak qator maktaʙhoji mo rūzhoji avalini kanikulro ʙo xursandiho guzaronda, korro naqz taşkil doda istodin.

Muəalimho va talaʙahoji maktaʙhoji jahudigiji Qūqond, Toşkand va ʙuxoro ʙo quvati xud ʙa munosiʙati soli nav jūlkahoji əolampanoh taşkil kardand. Garcande dar maktaʙhoji mo jūlka ʙori aval taşkil doda şuda istoda ʙoşad, amo maktaʙhoji mo in korro ʙa vuçud ovarda tavonistand.

Dar maktaʙhoji 81-umi Toşkand, 14-umi Qūqond va nomi Roza Ljuksemʙurgi ʙuxoro rūzhoji avali kanikul xelo xuşvaqtiho qati guzaştand. Talaʙahoji in maktaʙho rūzi avali kanikul va soli navro ʙa davri jūlkaji xuşrūji xud taşkilona, ʙo rahʙariji muəalimhojaşon guzarondand.

Jūlka talaʙahoro ʙoz zijodtar huşjor nigoh doşta, ʙa ʙoziju hozi darovard. Talaʙaho ʙa davri jūlka gaştaju ʙargaşta qazalhoji „zamiston", „qazali vatan", „çuvonhoji xuşvaqt", „zafar", „qazali şodmoni" va digaraşro xonda, xuşvaqti mekardand.

Maktaʙi 14-umi Qūqond dar rūzi avali kanikul ʙa talaʙaho utrenik taşkil doda, şaʙ dar kluʙi xud kino kartina nişon dodagi meʙoşad. Qajr az in, maktaʙi mazkur ʙaroji damgiriro ʙa tariqi madani guzarondan dar rūzi avali kanikul kitoʙxonaji namunavi taşkil dodagi hast, ki dar onço ʙurcakhoji gazetaju zurnalxoni, şaşkaju şaxmat, ʙiliard va d. d. taşkil doda şudagi meʙoşad. Talaʙaho dar inço ʙo havasi zūr davomat karda, ʙa tariqi madani dam girifta istodin.

Ana hamin xel jak qator maktaʙhoji mo talaʙi Narkomro içro karda istodin.

Amo dar maktaʙhoji 25—26-umi mahalaji „Şarqi" Samarqand ahvol digar xel meʙoşad.

Gazetaji „Oktjaʙr" ʙa asosi dastahoji xud ʙa mo cunin maəlumot medihad.

Maktaʙhoji 25—26-um dar rūzhoji 31-umi dekaʙr va 1-umi janvar ʙajni talaʙahoji xud jagon kor naguzarondin. Dar in xusus aval rahʙarhoji taşkilothoji pioneri—vozatiho: Normatūv, Iljosajūv va Qalandarūv, incunin direktorhoji maktaʙho: S. Qandxūrūv va Gilkorūv, xususan komsorgi maktaʙho Jisroel Qandxūrūv əajʙdor hastand.

Az rūji maəlumoti gazetaji „Oktjaʙr" hamtūr maəlum meşavad, ki rahʙarhoji maktaʙho, vozatiho va xususan komsorgho dar xususi kanikulro naqz guzarondan, ʙa qamxūriji partijaju hukumati soveti ʙo korhoji namunaviji xud çuvoʙ gardondan heç kor nakardin. In kamʙudiji kaloni korkunhoji maktaʙhoji mazkur meʙoşad, ki in xel korkunho, alʙata, ʙa du puli pucak ham namearzand.

Modome ki mo dar xususi har ʙacaji nekʙaxti mamlakati soveti qamxūri karda, ʙa ū şarojathoji naqz taşkil doda istodem, in xel ʙepisandi, ʙehafsilagiji korkunhoji maktaʙhoji 25—26-um ʙaroji xud çuvoʙ dodanro talaʙ mekunad. ʙojad onho dar xususi kori kanikuli zamistoniro futur ravondageşon ʙa tamomi talaʙahoji maktaʙi xud çuvoʙi saheh tajor kunand. Onho ʙa imrūzeş dar nazdi talaʙahoji maktaʙhoji 25-um va 26-um əajʙdor hastand.

Şuʙhaje nest, ki in xel ahvoli toqat ovarda nameşudagi dar ʙaəzeji digar maktaʙhoji mo mavçud naʙoşad. Vazifahoji taşkilothoji komsomoli, pioneri va profsojuziji maktaʙho əiʙorat az onast, ki zudi qati ʙa muqoʙili avzoəhoji ʙehafsilagi va ʙepisandi gūştin ʙurda, ʙa tariqi madani guzarondani kanikuli zamistoniro ihtijoç kunand. Dar in xusus talaʙahoro ʙa tamoşoho, kinoho, muzej, ʙa faʙrikaju zavod va artelho ʙa ekskursija ʙurdan darkor meʙoşad.

In vazifaro içro kardani hamaji korkunhoji maktaʙho va muəorif maçʙuri hast, cunki talaʙaho ʙojad dar rūzhoji kanikul naqz sijohat karda, ʙo quvathoji nav ʙa darshoji corjaki 3-um doxil şavand. In—talaʙi hamaji talaʙaho, padaru modarho va partijaju hukumat meʙoşad, in talaʙro ʙojad mo ʙegap içro kunem.

Kolxozho milion-milion daromad megirand

Kolxozhoji Uzʙekiston, imsol ʙa paxtaji dodageşon daromadi az in peş dida naşudagiro megirand. Hole vaqti çaməʙast kardan narasidast, cunki ʙa zagotpunktiho paxtasupori davom karda istodast. Faqat ʙa doxili jak pançrūzaji oxirin, kolxozho 10 hazoru 412 tona paxta supurdagi hastand, ki in ʙanoz 1 protsenti plani solonaro taşkil mekunad.

ʙa 24-umi dekaʙr dar Uzʙekiston, hamegi 1 milionu 405 hazoru 442 tona paxta tajor karda şud. Plani solona ʙa 130,3 protsent içro karda şud. ʙa paxtaji kolxozho va jakadehqonho supurdagi qariʙi 1 miliardu 465 milion sūm pul doda şud. Qajr az in ʙa paxtaji az plan zijod doda şudagi 738 milionu 250 hazor sūm haqi mukofoti doda şudagi hast.

ʙa doxili 3 mahi oxirini paxtasupori puli ʙa gosʙank mondagiji kolxozho ʙa 711 milionu 843 hazor sūm zijod şudast. ʙa 21-umi dekaʙr kolxozho ʙa tekuşcij scūtaşon qariʙi 800 milion sūm pul doştand. Qajr az in, onho ʙa ʙank qariʙi 200 milion sūm fondi taqsim nameşudagi dorand. Nazar ʙa soli guzaşta ʙoqiji puli kolxozho dar ʙank ʙudagi ʙa 442,7 milion sūm zijod şudast.

Dar 17 rajoni paxtakori Uzʙekiston, ki ʙeştarini onho dar rajonhoji Farqona mavçud hastand, 131 kolxozi milioner mavçud hast. Dar jak xudi rajoni Lenin — 52 kolxozi milioner, dar Andiçon 30 kolxozi milioner mavçud hastand.

Kolxozi nomi Stalini rajoni Jangigūrqon ʙa doxili 1 sol 8 milionu 548 hazor sūm oʙorot kardast va hozir ʙa tekuşcij scūtaş 4 milionu 646 hazor sūm pul dorad. Dar xudi hamin rajon, kolxozi „Leninci" ʙa tekuşcij scūtaş 3 milionu 254 hazor sūm, kolxozi nomi Voroşilūv 1 milionu 871 hazor sūm, kolxozi „Şūro", rajoni Norin 2 milion sūm zijodtar puli naxta dorad.

Dar hama çojho, kolxozho ʙaroji daromadro ʙajni kolxozciho taqsim kardan taj'origari guzaronda istodin.

(UzTAG).

—o—

Kolxozi nomi Şotemor ʙa safi peşqadamho daromad

STALINOʙOD. Kolxozi nomi Şotemor, rajoni Stalinoʙod, ʙa 20-umi dekaʙr plani paxtasuporiro ʙa 200 protsent içro kard. In jak peşravi va muvafaqijati kaloni in kolxoz meʙoşad, cunki in ʙori aval ʙa dast darovarda şudagi meʙoşad.

Voçiʙjathoji qala, gūşt va pilla tajorkuniro ham clenhoji in kolxoz ʙa sarvaqtaş içro karda, ʙa tajorigariji soli 1937-um daromadagi meʙoşand.

Tamomi majdonhoji dar ʙahori soli ojanda paxta korida meşudagiro şudgor karda şud. ʙa majdonho poru nuri va udoʙrenihoji minerali ʙurovarda rexta istodin. Holekaj 80 protsenti majdonhoro az udoʙreni ihtijoç karda şud.

Kolxoz 10 gektar gandum va 4 gektar çavi tiramohi ham korid. Kolxoz imsol sarşumori hajvonoti xud, cizu asʙoʙhoji darkoriro ham xelo zijod karda, ʙa safi kolxozhoji peşqadam daromad.

ʙo harakati rajisi kolxoz Mūşe Hajimūv ʙa 21 kolxozci gūspand doda şud. Dar kolxoz kursi savodʙurori taşkil karda şud, ki dar on 18 nafar kolxozciho xonda savodnok şuda istodin. Konstitutsijaji stalinira ʙajni kolxozciho xonda kor karda ʙuromada şud.

Jishoq Qandinūv.

—o—

Zaminhoro az udoʙreniho ihtijoç kardan zarurast

FARQONA. (Az muxʙiri maxsusi mo). Kolxozi „Ozod jahudi" soli xoçagiji 1936-umro ʙo muvafaqijat tamom kard. Muvafaqijati kalontarini kolxoz in plani paxtaro ʙa 155 protsent içro kardan va, ʙaçoji 6—7 tsentneri soli guzaşta, imsol ʙa 25-umi dekaʙr az har gektar andarjak 14 tsentneri paxta supurdan meʙoşad. Hamin tariq, in kolxoz ʙajni jak sol daraçaji hosilotro 100 protsent ʙaland kardagi meʙoşad.

Kolxoz ʙa zagotpunkt 42 hazoru 850 kilogram paxta supurda, az paxta 41 hazor sūm daromad girift, ki qariʙ 15 hazor sūmi on haqi mukofoti meʙoşad. Qajr az in, kolxoz ʙoz 30—35 protsent paxta supurdani hast, cunki kūsaki tajor karda naşudagi ʙa dasti kolxoz hole ʙisjor hast. Kolxozi „Ozod jahudi" ʙaroji hosiloti ʙalandi soli 1937-um ham jak cand tajoriho didagi meʙoşad. ʙa 25-umi dekaʙr 40 gektar zaminro jak marotiʙa ʙo sifati naqz şudgor karda şud. ʙa sari majdonho 200 əaroʙa poru ʙurovarda rexta şud. ʙa korhoji çūju ariqtozakuni va digar corəʙinihoji tiramohiju zamistoni ham kolxoz diqat monda istodast.

Faqat ʙa kori udoʙrenihoji mineraliro ovanda, ʙa sari majdonho ʙurovardan dar in ço susti karda istodin, ki in susti ʙojad tezi qati ʙartaraf karda şuda, majdonhoro az udoʙreniho ihtijoç karda şavad.

Qalandarūv.

TŪKI AVALINI CIRCIQSTROJ

28-umi dekaʙr teplostantsijaji Circiqstroj toki avalini sanoəati dod. Ozmojişkuni nişon dod, ki turʙogenerator va asʙoʙhoji tūkdihandaji stantsija naqz kor mekardast. ʙa doxili sutkahoji avalin stantsijaji mazkur 24 hazor kilovat-soəat quvati elektrisi dod.

Qismi elektrisiji in stantsijaro delegati Sjezdi 8-umi Umumiittifoqi inzener Sajidūv va inzener Skvirskij asʙoʙdor kardagi hastand.

(UzTAG).

—o—

Daromadi Risiju ʙaruxo 7000 sūm meʙoşad

MIRZOCŪL. Risi Rafoelūvic Əalojūv ʙa ʙaruxoji zanaş staxanūvcihoji kolxozi nomi Zelenskij meʙoşand. Risi dar kolxoz savodnok va ustoji kori zamʙūri əasali şud, ʙaruxo ʙoşad, ustoji paxtakor meʙoşad.

ʙaruxoji staxanūvci zvenovod ʙuda, az 19 gektar zaminaş 380 tsentner paxta supurda, daraçaji hosiloti paxtaro ʙa 20 tsentneri rasond. Zvenoji staxanūvcizan ʙa kolxoz 40 hazor sūm daromad ovard.

ʙaruxo imsol 450 trudoden va Risiji şavharaş 400 trudoden kor kardagi meʙoşad. ʙa trudodenhoji xud inho 7000 sūm daromadi puli, 30 pud moş, 15 kilogram əasal va digar cizho megirand.

In daromadi jak solaji əojilaji Risi Əalojūv hast. Qajr az in Risi zanu ʙaceş qati dar xonaju havliji navi jevropoji ʙo serija puri zindagoni mekunand. Dar govxona Risi 2 govi çūşiji, 2 sar gūsolaji kalon va 4 sar gūspand dorad. Az 30 dona murqhoji xojon ʙacahoji ū tuxm megirand.

Cor ʙacaji Risi dar maktaʙi kolxozi xonda istodin. Risi va zanu farzandhojaş seru pur hastand va soli 1937-umro cun kolxozcihoji tiqimdoru madani va nekʙaxt peşvoz girifta, xursandi kardand.

A. Davidūv.

—o—

Muvofiqi ustavi kolxozi kor kardan zarurast

RAJONI ORÇONIKDIZE. Dar vaqte ki kolxozciho va kolxozcizanhoji kolxozi nomi Ikromūv dar maçlisi umumiji xud masalahoji içroji plani korhoji soli 1936-um va vazifahoji soli xoçagiji qişloqiro sançidand, dar onço jak qator kamʙudiho rūjikor karda şud.

Kamʙudiji jakum,—in jak qismi zaminhoji paxtaro to 25-umi dekaʙr az qūzapoja va 2 gektar zaminro az qūzapojaji kūraku kūsaknok toza nakardan meʙoşad. To oxiri mohi dekaʙr hamin tariq 15 gektar zaminro toza nakarda, hamūzak mondagi hastand. Modome ki dar ʙoloji zaminho kūraku kūsak ʙuda, korhoji tiramohiju zamistoni sust meʙoşad, jak qismi clenhoji kolxoz dar şahr ʙekor gaştagi hastand.

Mo dar inço jak fakt nişon medihem. Cleni kolxoz Murdaxaj Binjominūv ʙa şahr omada: „dar kolxoz kor nest, pravleniji kolxozamo ʙa mo kor namedihad, man vaqtina dar rūzhoji zamiston dar şahr ʙa kor medarojam" megūjad. In kamʙudi az hamin xusus gap mezanad, ki pravleniji kolxozi nomi Ikromūv kolxozcihoro ʙa kor durustak taşkil nadoda, ʙa susi şudani intizomi mihnat rah dodagi meʙoşad. Binjominūv ʙarin kolxozcihoji dar şahr ʙekor gaşta istodagi hozir ham joft meşavand va az in xusus pravleniji kolxoz xaʙardor ʙoşad ham, jagon cora nadida istodast.

Dar kolxoz kor ʙisjor hast. Saporişhoji putjūvkaji stalini va maslihati kolxozcihoji taçriʙadorro faromūş kardan mumkin nest, ki ʙaroji hosiloti paxta jak soli ozod kor kardan zarurast. Hozir kori qūzapojakani, udoʙreni va poru ʙa sari zaminʙurori, çūju ariqtozakuni, zaminhoro ʙaroji korami ʙahori tajor kardan, ʙa ʙajvovot nigohuʙin kardan, korhoji əimorat va digaraş ʙojad guzaronda şavad. In korhoro ʙa ʙahor mondan mumkin nest. Hamaji in korhoro dar mudati mohhoji janvaru fevral guzaronda, ʙa ʙahor ʙolşevikona peşvoz ʙuromadan zarurast.

Kamʙudiji digar—in susti ʙudani intizom va ʙa rah monda naşudani ucūti mihnat meʙoşad. Dar inço ʙestu noʙud karda şudani trudodenho ham mavçud hast. Dar in xusus ham mo jak cand faktiro nişon medihem.

Vaqte ki kolxozci Mişoel Rūʙenūv 20 kilogram kūsak mecinad, kamʙudiji onro xudaş his karda, ʙa nazdi ʙrigadiraş—Levijūv omada, iltimos mekunad, ki ʙaçoji 20 kilo 32 kilo navisonad va Levijūv ham ʙa in gap rozi şuda, 32 kilo kūsak cinda dod,- gufta, ʙa daftar menavisad. In kori Levijūv kardagi ʙa haqi kolxoz xijonat kardan va caşmʙandi kardan meʙoşad. In fakti ʙetarūʙi ʙa qoəidaji kori kolxozi mutlaqo tūqri nameomadagi meʙoşad. Agar in kori az ustav ʙerunro Levijūv hozir rah dodageş maəlum şuda ʙoşad, maəodo ʙ az in peş ham in korro kardagi ʙoşad.

Dar masalaji ʙa kadom kor cixel trudodennavisi ham pravleniji kolxoz notūqri kor kardagi meʙoşad. Muvofiqi normativi trudodennavisi, ʙa əaroʙakaşe ki ʙa duriji 8 kilometr rafta az onço jak əaroʙaji pur ʙor mealjorad, ʙa kori jak rūzeş 1,25 trudoden haq doda meşavad. In normaro kolxoz ʙa kori əaroʙakaşiji duruni kolxoz ham roʙ medihad. Əaroʙakaşi az in tarafi kolxoz ʙa jak tarafi digaraş xiştu cūʙ mekaşondagi rūze 3—4 trudoden kor karda istodast. Garcande pravleniji kolxoz (rajisaş Simhojūv) dar in xusus xelo gap zada, „mo cora meʙinem, trudoden ʙojad kam masrif karda şavad" gūjad ham, lekin hameş gap ʙuda, jagon natiça namedihad.

Ana az hamin saʙaʙ dar kolxozi mazkur trudoden az miqdori plan muqarar kardagi zijod masrif karda şudagi hast va ʙa natiça arziʙi trudoden kam şudagi meʙoşad.

Dar oxir, az xususi kamʙudihoji zistu zindagoniji clenhoji in kolxoz gap zadan zarurast. Maəlumast, ki imsol hukumati soveti ʙaroji əimorathoji in kolxoz qariʙ 250 hazor sūm pul dodagi hast va kolxoz 16 havliji corxonagi əimorat kardagi meʙoşad, ki zaminu şifti hamaji on xonaho taxtagi ʙuda, tarezanok va ʙa tartiʙi əimorathoji jevropoji soxta şudagi hastand. Kolxozciho imsol holekaj sohiʙi govu gūsola, cizu ajnos va zindagoniji tiqimdori şudagi hastand.

Kolxozciji tiqimdor ʙojad tiqimdoru madani şavad. Ana in masalaji madanijatnok şudan dar inço ʙa daraçaji past meistad. Jak xel kolxozciho taxtahoji zamini xonaro kanda, sandali şinondagi hastand va hole in ki dar xonahoji onho peckaji devori şinonda şudagi meʙoşad. Jak xel kolxozciho ʙa nazdi xona va ʙa duruni koridoraşon govu gūsola ʙasta mondin va hole in ki dar inço ʙaroji hajvonoti kolxozciho govxonahoji alohida əimorat karda şudagi meʙoşad. ʙa masalaji zindagoniji xudro tiqimdoru madani kardan hama kolxozciho ʙojad diqat monand.

Korhoji əomaviju madani, ki on dar in kolxoz sust hast, ʙojad ʙaavç darovarda şuda, ʙa xizmati zindagoniji tiqimdoriju madani monda şavad. ʙa navʙati aval əimorati cojxonaji surxro tamom kardan zarurast, ki çoji madanijat va osojişi kolxozciho şudani on darkorast.

Hamaji in kamʙudihoji dar maçlisi umumiji kolxozciho va kolxozcizanho rūjikor karda şudagiro ʙojad tezi qati ʙartaraf karda şavad. ʙaroji in kamʙudihoro ʙartaraf kardan clenhoji pravleni, aktivho va kolxozcihoji staxanūvci ʙojad durustak kor kunand.

M. Sajidūv.

—o—

Rajishoji kolxozho xonda istodin

MIRZOCŪL. ʙaroji daraçaji əilmi rajishoji kolxoz, ʙrigadirho va zvenovodhoro ʙaland kardan, hozir dar ʙisjor rajonhoji respuʙlikaji mo kurshoji kūtohmudat taşkil şudagi hastand, ki dar onho aktivhoji kolxozho xonda istodin.

Dar rajoni Mirzocūl ham kursi kūtohmudati rajishoji kolxoz, ʙrigadiru zvenovodho taşkil şudagi meʙoşad. Dar kursi ʙrigadiriji onço kolxozciji kolxozi nomi Zelenskij Jaquv Malajūv xonda, kursro tamom karda, hozir dar kolxoz vazifaji ʙrigadiriro içro karda istodast.

Rajisi in kolxoz Jaqūv ʙaruxūv ham dar kursi dumahaji rajishoji kolxozho xonda istodast. ʙa təəlimi zamistoniji rajisu ʙrigadirhoji kolxoz hozir muvofiqi qarori TsK. diqat mondan zarurast.

Jaqutiʙūv, Nisonūv.

ÇAMƏBASTHOJI AƏLO

(Az maqolaji narkomi zaroəati UzSSR Rustam Islomūv

Soli 1936-um, cun soli staxanūvi, dar xoçagiji qişloqi sotsialistiji Uzʙekiston ʙo muvafaqijatu zafarhoji əəloji paxtakori guzaşt.

ʙolşevikho va kolxozcihoji Uzʙekiston, stalinona kor karda, dar gūştini ʙaroji paxtakoriji sotsialisti va ʙaroji zindagoniji xursandiju nekʙaxtiji kolxozciho zafarhoji ʙuzurgro ihtijoç kardand.

ʙajni du sol produktsijaji umumiji paxta dar respuʙlikaji mo qariʙ jak ʙardu şud. Imsol Uzʙekiston ʙa mamlakati mo 1 milionu 405 hazor tona paxtaji cigitnok dod. In az on miqdori paxtaje ki ʙaroji soli oxirini pançsolaji dujumi Uzʙekiston muqarar karda şuda ʙud, 271 hazor tona zijod hast. Dar soli 1936-um ʙa hisoʙi mijona az har gektar 15,9 tsentneri paxta tajor karda şudagi meʙoşad.

Dar soli 1913-um dar Turkistoni soʙiq az har gektar ʙa hisoʙi mijona 11 tsentneri paxta girifta, 724 hazor tona paxta girifta şuda ʙud.

Daraçaji hosilot va produktsijaji umumiji paxta dar respuʙlikaji mo ʙina inxel zijod şudagi meʙoşad: dar soli 1934-um az har gektar 8,2 tsentneri paxta girifta, 720 hazor tona paxta tajor karda şud, dar soli 1935-um —11,8 tsentneri, umuman 1 milionu 17 hazor tona va dar soli 1936-um 15,9 tsentneri, umuman 1 milionu 405 hazor tona paxta tajor karda şudagi meʙoşad.

Daʙho rajonho daraçaji hosilotro jak ʙardu zijod kardand. Rajoni Jangi-jūl ʙaçoji 6,7 tsentneri soli 1934-um dar soli 1936-um 20,8 tsentneri, Urgut ʙaçoji 2,1 tsentneri dar soli 1936-um az har gektar 20,5 tsentneri paxta supurd.

Rajoni Andiçon dar soli 1936-um az har gektar ʙa hisoʙi mijona 27,8 tsentneri, rajoni Lenin—27,2 tsentneri, Namangon—26,5 tsentneri va rajoni Izʙoskant—30,1 tsentneri paxta supurd. Inxel hosilotro dehqonhoji Turkistoni soʙiq va dunjoji kapitalisti heç vaqt nadida ʙudand.

Harakati sitsentnerciho, poxodi stalini va harakati sadtsentnercihoji rahmatūvci ʙaroji hosiloti ʙalandi paxta imsol natiçahoji xelo naqz ovard.

ʙrigadaji **Iʙrohim Rahmatū** az har gektar 111 tsentneri paxta dod. Az 50 zveno zijodtar hamin xel hosiloti sadtsentneri dodand.

ʙaroji hosiloti ʙalandi paxta, ʙaroji odamhoji nav—qahramonhoji rekordci tajor karda rasondan, kori mexanizatsija, texnika va agrotexnikaji navi peşqadami ʙa maşina asosnok karda şudagi xelo saʙaʙ şudagi meʙoşad.

ʙaroji in jak cand tsifraju fakthoji mexanizatsijaro nişon dodan zarurast. Dar soli 1933-um—ʙo traktorho 378 hazoru 999 gektar zaminro ronda, 1683 gektarro koram karda şuda ʙud. Kultivatsijaji traktori dar on sol naşudast. Dar soli 1936-um umuman traktor qati 2 milionu 143 hazoru 470 gektar zaminro ronda şudagi hast, ki in 65,1 protsenti hamaji majdoni ronda şudagiro taşkil mekunad. Dar majdoni 227 hazoru 98 gektar, jo ki 27,1 protsent plan korami traktori karda şud va majdoni 813 hazor 117 gektarro ʙo kultivatorhoji traktori korkarda ʙuromada şudagi hast, ki in 39,8 protsent meʙoşad.

Kiştu-kori ʙahori, korkardaʙurojiji toʙistoni va oʙdihihoro ʙa sarvaqtaş va ʙa mūhlati kalta guzarondan, ʙaroji hosiloti ʙaland va muvafaqijathoji imsola saʙaʙ şudand.

Dar ʙisjor rajonho oʙdihihoji ʙarvaqti va tez-tez oʙdihiro çori karda, oʙdihihoji çūjakiro ham çori karda şud. Miqdori udoʙrenihoji mineraliji munfiəat ʙurda şudagi, nazar ʙa porsol jak ʙardu zijod karda şudagi ʙud, ki in ham ʙaroji hosilotro ʙaland kardan xelo nafə ovard. Udoʙrenihoji mahaliro ham naqz munfiəat ʙurda şud.

Hosiloti ʙisjor ʙa kolxozho daromadi ʙalandro ovard. ʙaroji daromadhoro taqsim kardan va hisoʙoti solonaro tajor kardan kolxozho aknun ʙa kor daromadand. Hozir tsifraji əaniqi daromadhoji kolxoziro nişon dodan mumkin nest. **Taxminan daromadi kolxozho du miliardu 350 milion sūmro taşkil mekunad. Nazar ʙa soli 1935-um jak miliard sūm zijod şudagi hast.**

In daromadho ʙa kolxozhoji mo cunin imkonijat medihand, ki onho ʙa fondhoji taqsim nameşudagi 300—350 milion sūm pul dihand. **ʙa trudodenhoji kolxozciho taxminan 1 miliardu 700 milion sūm, jo 1 miliardu 800 milion sūm pulro taqsim karda meşavad.** Kolxozciho imsol nazar ʙa soli guzaşta 600—700 milion sūm zijodtar daromad megirand.

Daromadi kolxozhoji çudogonaro nişon doda, daromadi xelo ʙalandi kolxozhoro mo ʙoz naqztar nişon medihem. Maəlumast, ki dar soli 1935-um dar respuʙlikaji mo faqat qariʙ 20 kolxozi jak milion sūmi daromad kardagi ʙudand. Dar soli 1936-um kolxozhoji milioner jak sūmi daromad kardagi ʙa sad to merasand. Dar jak xudi rajoni Lenin qariʙ 50 kolxozi milioner mavçud hast. ʙisjor kolxozho 4—5 milion sūm daromad megirand. Cunonci kolxozi nomi Ikromūv, rajoni Lenin, 5 milionu 155 hazor sūm daromad megirad.

Az 10—20—30 hazor sūm zijod şudani daromadi əojilahoji kolxozcihoji respuʙlikaji mo voqiəaji çudogona va kam nest. In xel kolxozcihoji ʙa trudonaşon 10—20—30 hazor sūm daromad megiriftagi hazor-hazor meʙoşand. Jakcand misolhoro nişon dodan darkor hast. Əojilaji kolxozci Rahmonqulūv, az kolxozi „ʙolşevik", rajoni Izʙoskant, ʙa trudodenhoji dar soli 1936-um kor kardageş 38 hazoru 334 sūm daromad megirad. Əojilaji Jūlci Hajdarūv, az kolxozi nomi ʙudjūnnij—35 hazoru 512 sūm, əojilaji kolxozci **Ahmadçon Ismatūv**, az kolxozi „Komuna", 33 hazoru 808 sūm daromad megirad.

Az xususi in xel daromadho dehqonhoji peştara xijol ham karda natavonistand. In xel daromadhoro dehqonho dar xoʙi şaʙaşon ham nadida ʙudand.

Qişloqi kolxozi şinoxta nameşudagi şuda istodast. Az rūji maəlumoti 48 rajon rohi-kardagi, dar on rajonho 75 kluʙ, 352 cojxonaji surx, 181 maktaʙ, 108 jasli, 26 hamom, 21 stantsijaji elektrisi, 1867 havliji navi kolxozi va digaraşro soxtagi hastand. Dar jak rajoni Namangon 2 stantsijaji elektrisi, 12 hamom, 28 cojxonaji surx, 10 maktaʙ, 5 kluʙ, 3 zojişxona va digaraş əimorat karda istodin.

Zafarhoji soli 1936-um xelo ʙuzurg hastand. Muvafaqijathoji dar gūştini ʙaroji hosiloti ʙaland sohiʙ şudagiji mo xelo kalon hastand, amo vazifahoji soli 1937-um, ki onho ʙa nazdi mo meistand, xelo çuvoʙgarinok meʙoşand.

Mo voçiʙ hastem, ki ʙa mamlakat ʙoz ʙisjortar paxta dihem va hosilotro ʙoz ham ʙaland kunem. Az har gektar 40—50 tsentneri paxta giriftan, dar kolxozhoji mo ʙojad hosiloti əomavi şavad, hosiloti sadtsentneriji rahmatūviro na faqat daʙho, ʙalke sadho ʙrigadaho va zvenohoji kolxozi ʙa dast darorand. Şumorişi onho imsol ʙojad xelo zijod şavad.

Hamaji in xele korro talaʙ mekunad. Har hodisahoji xud xotirçamakuni, ʙaroji koru vazifahoji xelo ʙuzurgi ʙa nazdi mo meistodagiro hal kardan xelo zararnok meʙoşad.

ʙolşevikho va kolxozcihoji Uzʙekiston qudrate dorand, ki tamomi voçiʙjathoji ʙa vositaji dogovori corjakgiriji sotsialistiji ʙajni oʙlasti Katinin va respuʙlikaji mo ʙasta şudagi giriftagiji xudro xelo naqz içro kunand. ʙajroqi peşqadami, dar gūştini ʙaroji hosiloti ʙalandi paxta dar soli 1937-um ham dar dasti respuʙlikaji mo meistad.

Dar kolxozi nomi Ikromüv muvofiqi ustavi artel kor namekunand

RAJONI ORÇONIKIDZE. Hama korhoji xoçagi va korkardaburoriji [illegible]-çiəsoji, tamomi xoroçotho, fermahoji hajvonotparvari taşkil kardan va digara digaraş dar kolxozho bojad az rüji ustavi arteli xoçagiji qişloqi va muvofiqi qarori maçlisi umumiji kolxozciho guzaronda şavad.

Ci xele ki ustav nişon medihad, be qarori maçlisi umumiji kolxozciho, har xel korhoji kalone ahamijatnoki ba kori umumiji kolxoz daxl doştagiro pravleniji kolxoz ba ixtijori xudaş hal karda nametavonad. Dar hamaəsalaji ahamijati umumi kolxozi doştagi pravleniji kolxoz bojad muvofiqi qarori maçlisi umumi amal kunad.

Lekin dar kolxozi nomi Ikromüv pravleniji kolxoz va xususan rajisi on xud sarona amal mekunad. Korhoji Simbojüv mekardagi xilofqonuni va xarakai ustavi arteli xoçagiji qişloqi mesoşad.

Dar in xusus mo jak faktro nişon medihem. Bahori soli 1936-um az Narkomzemi Üzbekiston ba bolati Selxozbank baroji dar kolxozi nomi Ikromüv fermaji hajvonoti çüşoji taşkil kardan 10 hazor süm pul doda şuda bud. In mablaq pelro doda, Narkomzem va Komzeli Üzbekiston cunin korro ihtijoç karda budand, ki kolxozi mazkur az Uzplembaza 10 sar govi zotiji çüşoji megirad va az on govho fermaji moliji hajvonoti çüşoji taşkil mekunad.

Ba nazdiki az Uzplembaza 10 sar modagovi zoti xarida ovarda şud. Baədi govhoro ba kolxoz ovardan, maəlum şud, ki rajisi kolxoz ba ixtijori xudaş on 10 sar govro taqsim karda, ba clenhoji kolxoz dodast.

Dar in xusus na maçlisi pravleni va na maçlisi umumiji kolxozciho qaror nakardast. Simbojüv „faromüş" kardast, ki baroji kolxozcihoro govdor kardan, govhoji ba fermaji kolxozi xarida şudagiro ba onho dodan mumkin nest. Tartibi kolxozcihoro govdor kardan in xel nest. Dar inço Simbojüv ustavi kolxozro vajron karda, 10 sar govi zotiro ba joru rafiqhojaş taqsim karda dodagi mebošad. Ba in betartibi bojad Narkomzem va Uzkomzel, ki onho pul dodagi hastand, tezi qati cora binand.

Kolxozci.

—o—

ORS vazifeşro içro nakarda istodast

MARQELON. (Az muxbiri maxsusi mo). Dar fabrikaji barəşumburoriji nomi Kujbişev şöbaji taəminoti rabocicho mavçud hast. Vazifaji asosiji on az hama cizhoji darkori ba sarvaqtiaş rabocihoro taəmin kardan mebošad.

Lekin afsüs, ki muddati cand mah ast şöbaji taəminoti rabocihoji in fabrika be harakat şuda vazifahoji xudro içro nakarda istodast. Dar in şöba dar bobati taqsimoti molhoji sermaqriji betartibiho dida meşavad. Cunonci, bozir dar magazinhoji ba girdu peşi fabrika budagi qajr az cizhoji baboriveri digar molhoji sermasrif dida nameşavad. Baroji in dükonhoro az gazmol va digar cizho taəmin karda şöbaji taəminot sust kor guzaronda istodast.

Dar şöbaji taəminoti fabrika boz jak abdati digar pajdo şudagi hast, ki agar gazmolhoji naqş, şerst, burko va digaraş bijojad, ba dükon nodaromada tak-tahaki ba odamhoji nazdiki xud va korkunhoji kantora taqsim karda medihand. Mo baroji misol jak fakti şuda guzaştagiro nişon dihem kifoja hast. Dar mahi oktjabr ba ixtijori şöbaji taəminoti fabrika 10 dona velosiped omada bud. On mutlaqo ba dükon nadaromada tah-tahaki xedarak şud. Az on jak nafar raboci ham girifta natavonist, va hole inki velosiped ba şarojati rahhoji duri Marqelon xele ahmijatnok hast.

Ba nazdi fabrika dar tahti nazorati ORS nonvojxona va hamom mavçud hast. Az sababi in korxonahoro bo büzokvori taəmin nakardan 1 rüz nonvojxona va 10 rüz hamom kor nakada xob raft.

Şöbaji taəminoti incunin dar bobati rabocihoro bo toşkümuk va saksoul taəmin kardani rabocicho heç ahmijat nadoda istodast. Zamiston boleksj daromadagi hast. Beştarini rabocibo be bürokvori mondagi hastand.

Taşkilothoji partijagi va profsojuziji fabrikaji barəşumburori lozim hastand, ki tezi qati kambudihoji dar bolo nişon doda şudagiro bartaraf karda ba kori şöbaji taəminot gardiş ba dast darorand, va kori taəminoti rabocihoro durust ba rah monand.

R. Pinhosüv.

Klubi zanhoji mahalaji „Şarq" sust kor karda istodast

SAMARQAND. (Az muxbiri maxsusi mo). Dar vaqthoji oxir klubi zanhoji mahalaji „Şarq" sust kor karda istodast. Agarcande klubi mazkur dar mahhoji maj va ijuni soli 1936-um sohibi candin peşraviho şuda boşad, alhol hamaji on peşravihoro az dast dodagi mebošad.

Dar klub davomat kardani zanho xelo sust mebošad. Zanhoji mihnatkaşi mahalaro ba klub çalb karda, bajni onho korhoji əomaviju maəndodkuni guzaronda naşuda istodast.

Dar klub cand vaqt boz maçlisi zanhoro guzaronda naşudast. Dar natiçaji in materialhoji Sjezdi 8-umi Umumittifoqiji Sovetho va Konstitutsiji stalinro bajni zanhoji mihnatkaşi mahala kor karda buromada naşudast.

Kruzokhoji nazdi klub budagi kor nakarda istodin. Dar maktabi savodburoriji nazdi klub budagi, garcande 26 nafar zanhoji besavodro ba rüjixat girifta şuda boşad ham, 5—6 nafar zanho davomat karda istodinu xalos.

Gazetaji devoriji klub diqatkaş nest. Şumorişi muxbirhoji on xele kam hast. Dar gazetaji klub beştarini vaqt xabaru maqolahoro az gazetahoji „Bajroqi Mihnat" va „Oktjabr" girifta navista meşavad. Dar kitobxonaji klub adabijoti jahudigi dida nameşavad. Garcande ba nazdiki dar in kitobxona ba mablaqi 600 süm kitobhoji nav girifta şuda boşad ham, amo bisjortarini onho ham ba zabonı özbeki mebošand. Korkun va aktivhoji mahala boşand, sustiji korkunhoji klubro munfiəat burda, xudro az klub dur kaşidagi hastand. 15—16 nafar muəallimahoji dar in mahala budagi, ba kori klub mutlaq qism namegirand. Barobari hamin deputathoji gorsoveti mahala ham dar in bobat faroxmasalagi karda istodin.

GorONO boşad, sust kor kardani klubro donista, cora nadida istodast.

R. Muloqandüv.

Stahanüvciji fabrikaji düzandagiji „Partsjezdi 16-um" (Buxoro) Mişoel Inojatüv plani korkardaburoriji harmahaji xudro az 175 to 190 protsent içro karda istodast.

Staxanüvcizan Iljosüva savodnok şud

TOŞKAND. Rabocizani Kombinati molboliji nomi Stalin—MAZOL ILJOSÜVA qadri 35-sola mebošad. U ba Kombinat besavod omada bud. Dar davomi kori xud Iljosüva şabho dar maktabi savodburori taəlim girifta bajni 8 mah besavodiji xudro nest karda, hozir bemalol kitobu gazetaxon şudagi hast.

Iljosüva dar bobati savodnok şudani xud cunin megüjad:

—Az rüzhoji aval taəlim girifta savodnok şudan ba nazari man küh borin vazmin menamojid. Lekin man az in vahm nakarda hameşa baroji be progul ba maktab davomat karda, taəlim giriftan küşiş kardam. Ojajri az in, darshoji dar maktab meguzaştagimro ba xona omada bo bacahoji maktabxonam takror karda, hazm mekardam. Hamin tariq, rüz ba rüz ilmu donişam zijod şudan girift. Dar sabi vaqt ba peşqadamhoji taəlim barobar şuda, maktabi savodburorirо bo muvafaqijat tamom kardam. Inxel imkonijati mihnat kardan boz dar maktabho taəlim girifta savodnok şudan faqat dar davri hukumati sovetі mavçud hast, ki in imkonijatro ba mo inqilobi Oktjabr baxşidagi hast.

A. Jishoqüv.

Xonahoji klubro xobxona kardin

MARQELON. Dar kuçoje ki naboşad, binoji klub,cun jake az markazçojhoji kori əomaviju madani bojad mahz baroji in korho tamoman munfiəat burda şavad.

Lekin mo inro dar fabrikaji barəşumburoriji nomi Kujbişev ba capages mebinem. Candin xonahoji klubi fabrikaro korkunhoji klub baroji xobxonaji xud, idoraji klub va digaraş band kardin. Qaroəatxona, kruzokhoji şaşkaju şaxmat, va digar taşkilothoji klub xonahoji maxsus nadorand. Va hole inki baroji onho xonahoji maxsus darkor hastand.

Az sari zamiston boz klubi mazkur rangi olovu garmiro nadidast. Dar in bobatho mudiri klub Petrovskij beparvo meboşad.

Dar binoji klub şabho ba rabocicho namojiş va kartina nişon doda meşavad. Agarcande narxi bileti kartinaji ovozdor az 75 tin to 1 süm va narxi bileti kartinaji beovoz az 50 to 75 tin muqarar karda şudagi boşad ham, Petrovskij ba ixtijori xud ba bileti kinoji beovoz 2 süm narx mondast.

Baroji in kambudihoro bartaraf kardan cora didani beburcaki fabrikaro talab mekunem.

R. PINHOSÜV.

DAR FRONTHOJI ÇANGI GRAZDANI DAR ISPANIJA

Respublikonciho Viljanueva de la Kanadaro musaxar kardin

MADRID, 30 (UzTAG). Dar maəlumoti rasmiji türgrigi ahvol dar fronti markazi ba 29-umi dekabr doda şudagi cunin gufta şudast, ki nazdi Aranzues dar ucastoki Algodor otrjadhoji respublikoni dar kanori rüdxonaji Taxo rü ba rüji Anovera tuzoq monda, duşmanro doşta girifitin, ki on şiş odamaşro barbod dodast.

Dar fronti Gvadalaxar dar rajoni Tarasena duşman ba pozitsijahoji nazdi Saelises doştagiji respublikoncho huçumi zür kardast. Baədi zaftu-zanami zür druzincihoji aragoni duşmanro aqib partoftin.

Pagohi respublikonciho dar natiçaji huçumi bo muvafaqijat guzaştagi Viljanueva de la Kanada (ba nazdikiji Brunete, az Madrid va şimoli qaro budagiro musaxar kardin.

*

Talabi komandiri krejseri Germanija

VALENSIJA, 30 (UzTAG). Agentsvoji Fabra maəlumot medihad, ki paraxodi Germanija „Palos", ki onro paroxodhoji hukumati Ispanija nigoh doşta, ba Bilbao burda budand, dar bolojaş har xel bor, dar on çumla tseljulozi baroji dar artilerija munitsiat burdan tajor karda şudagi, va baroji maqsadhoji harbi aparathoji radiotelefon doştast. Dar boloji paroxod hamcunin fuqoroji Ispanija mavçud budast, ki ü dokumenthojaşro nobud kardast. Agentsvo nişon doda guzaştast, ki dar vaqti bo komandiri krejseri Germanija „Kenigsberg" guftu şunid kardan hukumati baskho hamcunin guftast, ki fuqoroji ba boloi nişon doda şudagiji Ispanija bojad dar ruxsadi hukumatdorhoji hukumati baskho monad. Rizogi ba dast darovarda şuda bud, lekin soni komandiri „Kenigsberg" talabnoma rohi kardast, ki borro butun gardonda doda, fuqoroji Ispanijaro ozod karda şavad, nabosad ü ba muqobili Bilbao corahoji çudo ham qabul medidast.

29-umi dekabr sardori hukumati baskho dar bobati hamin kor ba hukumati markaziji Ispanija doklad kardast, va hukumati markaziji Ispanija pozitsijaji hukumatdorhoji baskhoro mukamal maəqul donistast.

Muvofiqi maəlumothoji az davrahoji naqz xabardor giriftagiji agentstvo, hukumati Ispanija nigoh doşta şudani paroxodi „Palosro" kori çudo ham qonuni, ba huquqi bajnalxalqi muvofiq budagi hisob karda, az jagonxel düqu püpisa nametarsem guftast.

*

Dar fronti çanubi 20 hazor askarhoji Germanija zaftu-zanam karda istodin

LONDON, (UzTAG). Muxbiri dar Madrid budagiji „Morning Post" nişon doda guzaştast, ki dar fronti çanubi dar rajoni Kordüva ba jordami şürişciho askarhoji Germanija zaftuzanam karda istodin, ki şumorişi umumiji onho, muvofiqi maəlumothoji komandovaniji respublikoni, ba 20 hazor nafar odam merasad. Dar rajoni Kordüva va dar fronti Madrid muqarar-karda şudast, ki askarhoji Germanija taktikaji dar vaqti çangi çihoni kor farmuda şudagiro ba kor burda istodin, jaəne ba maqsadi frontro vajron kardan huçumhoji əomavi karda istodin. Ravşan maəlumast, navistast gazeta, ki inxel taktika bo barbodhoji kalon vobasta hast.

Muvofiqi maəlumoti muxbiri dar Madrid budagiji „Dejli Gerald" mudofiaəuhdaburojiji Madrid zijod şuda istodast, cunki ba Madrid quvathoji nav omada istodin. Dar Madrid kami kardani doruvorho dida şuda istodast. Bolnitsaho az jaradorho pur hastand. Dar tamomi fronti Madrid initsiativa hozir dar dasti respublikonciho hast.

V. VERESAJEV

Zindagoniji Puşkin

Ocerki taçrimaji holi ü [1])

Dar bistari marg

Puşkin dar maşaqati züre bud, lekin bisjor vaqtho türgrigi zanaş mepursid.

—In becora begunoh əazob kaşida istodast va boz gapaş ba dahni mardum ham meqaltad.

Ba xudi ü ham Puşkin cunin guft:

Baroji murdani man xudatro əajebdor nadon. In—kore bud, ki faqat ba jak xudi man daxl doşt.

Az Lejb—xirurg [2]) Arendt ü iltimos kard, ki Danzasro baroji dar duel qism giriftagaş taəqib karda naşavad gufta iltimosi üro ba podşoh rasonad. Danzas az peşi ü dur nameşud. U ba Puşkin, man baroji intiqomi turo giriftan, xohişi Dantesro ba duel çeq zadan doram,—guft. Puşkin rüjaşro cin karda:

—Ne, Ne! Oştigi, oştigi,—guft.

Ojana va otaşinije ki dar ü dar mahhoji oxirin belasq çüş mexürd, alhol qoşia şuda bud: ü orom, ba bavioşi va margarar bud. Baəze düsthoji Puşkin, ü margro kofta gaşta bud, onro jakxuna şudani ahvoli nomüboji xud hisob mekard, binobarin ba omadani on şod bud, guftagi fikr doştand.

Puşkin az çikamaş jarador şuda bud. Ü az uzinqoni dumqozaji üro majda-majda karda bud. Dar durumi çikam bataqsomajdaho rüdahoro ber mekardand. Dar hamin xel voqiaho talabi avalini tabobat—rüdahoro tamoman barqaror kardan, harakati onhoro ajon qati nigoh doştan meboşad, va hole inki, bo babashoji tamoman noçavşan, lejb—xirurg Arendt az kamal klizma farmojid. Natiçaji on bisjor zahmatnok bud. Caşmhoji Puşkin namadi vahşi giriftand va hamin zamon az xoteşon zada mearromadagi nomi menamojidand, az rüjaş ərahi zumuk rexi, dasthojaş xanuk şudand. Harcande taxijaşro az dast nadoda dandon ba jaki çigar girifta boşad ham,ü cunon cinos mekaşid,ki ba mavo ba vahm andoxt. Kamerdineri [3]) tarsidagi ba Danzas xabar ovard, ki Puşkin üro qaşiji kandori xatnavişro girifta dod va xudaşi az xona buro girifteşt, amo dar on qati pistoleş istoda budast. Danzas şitoban ba peşi Puşkin daromada, az ü pistoletro girift, ki onro ü holeksj dar taki bistar rust karda budast. Puşkin, man xudamro parondan mexostam, cunki maşaqatam butun toqatnoovar şudagi hast, gufta iqror şud.

Ba tarafi pagohi dardi ü anca kam şud, va Puşkin xudaşro ba dast girift. Hamin qati to xudi vafotaş maşaqati xudro bo jagon nola, bo jagon farjod maəlum nakard.

Dar nazdi zinapojaji xonaji Puşkin tiqilinçi hukmron bud. Şinosu noşinosho ba dahni dari daromad çamə meşudand, belasq „Puşkin ci hol ast? Dardaş sabuk şud-mi? Umed hast-mi?"—guftagi savolho şunida meşudand.

Çavqijathoji zici mardum tamomi küçaji peşi xonaji Puşkinro band mekardand, az bajni onho guzaşta ba zinapojaji daromad nazdik şudan mumkin nabud. Lekin dar inço odamhoji əolimartaba dida nameşudand.

Puşkin soəat ba soəat beramaq meşud. Marg nazdik omada istoda bud, va inro ü ravşan mefahmid. Düsthojaş ba ü cunin meguftand:

—Hamaji mo umed dorem, tu ham umedro az dast nadeh.

Puşkin cunin çavob medod:

—Ne, inço çoji man nest. Man memuram, haminxel şudanaş ham darkor budagi borin.

Ba qaribhoji peşini 29-umi janvar Puşkin ojnaji rüsini pursid, rüji xudro dar on did va dastaşro bolo karda partoft. Nazmi dastaş sust meşud va ba tezi tamoman qojib şud. Dasthoji ü xunuk şudan giriftand.

Nafas kaşidanaş to rafta sekintar meşud. Nafasi oxirin. Hajot parida raft. Odamhoji dar on vaqt dar peşi ü budagi, oromiji purşukuh va xuşhoji ba surati Puşkini murdagi omada şitagiro jak əumr faromüş karda natavonista budand.

Gürondan

Dar kanori Mojka, dar nazdi havliji Puşkin murdagi kim-cixel hodisaji baroji on ajom tamoman az sodai berun budagi ba vuçud meomad. Çavqijathoji xalqi ba xeli Puşkin taəzim kardan mexostagi, misli mavçhoji tezişi obi darjo, to rafta zijod meşudand. Az rüji nişondihiji kashoji didagi, tobuti Puşkinro az si to panço hazor odam zijorat kardagi hast. Az har kanori şahr ba çonibi Mojka fojtunho pajdarham meraftand. Fojtuncihoro hamiщr „Ba peşi Puşkin"—gufta, kiro mekardand.

Dar nazdi tobuti Puşkin dvorjanhoji əoli mavçud nabudand, ba nazdi tobut studentho, odamhoji kasbi ozod doştagi, əamaldorhoji daraçaji past, „komersanthoji milli", „xalqi sodi", tabaqaji faqat nav bunjod şuda istodagiji burzuazijaji majdaji radikaliji ba tezi „raznocinho" gufta nom monda şudagi, zic çamə şuda budand. Dar vaqti gürondani Puşkin raznocinho bori aval ba sahnaji çaməijati buromadand va quvati çaməijati budani xudro fahmonda dodand.

Solhoji oxirini zindagonеşro Puşkin dar halqaji tanhojiji vobimanokitarini çaməijati, maənavi, madani va adabi meguzaronid. U dar bobati xudaş bo talxi „Jaka zindagi kun!"—meguft. Az dojiraji un halqaji dar on əazob kaşidaju nobud şuda istodageş berun candin hazor düsthoji otaşin va haqiqi doştani xudro ü gumon ham namekard. In düsthoji nomaəlum dar vaqti zinda budani Puşkin bisjor korhoji üro guzaroji karda nametavonistand,—murdani Puşkin ba onho qimat va zarurijati buzurgu badilnaşavandaji üro fahmonda dod. Va onho bo avozi baland, bo qataijat, gap qati ne, balke bo hamaji əamalhoji xud: Puşkin azoni mo hast!—guftand.

Şeəri purqazabi şoəer Lermontüvi dar on vaqt hanuz qarib heç maşhur nabudagi, pajdo şud, ki on proklomatsijaji otaşini şoəeri bud. Dastnavisi şeəri mazkur bo teziji az əodat berun pahn meşud, va hama ba qatori Lermontüv cunin takror karda meguftand:

Şumo, istodagoni nazdi taxt çavqijati malbun.
Ki hasted barzidi ozodi, genij ham şaraf çalodi
Şumo pinhon şuded dar sojaji qonun.
Ba dargohi şumo budu haqiqat—hama xomüş bod!..
Vale, e manrameni xulqi bad, sudi ilohi hast!
Sudi sahmgin hast; on intizor boşad;
Nabojad on ba avezi tilo dastras;
Va dojamon xabardor peşaki az fikru kor boşad.
Şumo behuda ungoh bo zaboni bad suxan güjed:
Namedihad madad on bez cu peştarho,
Va bo çamai xoni murdori xud hargiz nameşujed
Xuni beajbi şoəerro!

Xele avç giriftani xaşmi çaməijati, podşoh Nikolajro hajron kard va tarsond. Daslov ü ba murdani Puşkin beparvojona nazar kard va axloqi Dantesro tamoman maəqul hisob mekard. Zerkuniji az past şudagi podşohro ba fahmidani cunon masala maçbur kard, ki gap dar bobati „asarnavisi" bepisand, kamerjunkeri noəamaldori arki ü ne, balke dar bobati cunon odame rafta istodast, ki üro davrahoji vaseətarini mamlakat xele baland qadru baho medihand.

Nikolaj xoh-maxoh lozim şud, ki nazari xudro dar bobati in hodisaji rüj dodagi digar kunad, ü lozim şud, ki vafoti Puşkinro xudi man ham barbodi buzurgi milli hisob mekunam gufta nişon dihad. Dantes ba daraçaji soldati furovarda şuda, cun fuqoroji xoriçi, az Rosija badarqa karda şud. Gekkern az tarafi hukumati Niderlandija az masnadi elcigi çeq zada girifta şud.

Az tarafi digar, Nikolaj handahan hamaji rohhoji sar burovardani xaşmi çaməijatiji avç girifta istodagiro band kard. Ba gazetaho qataijan amr karda şud, ki dar vaqti dar bobati vafoti Puşkin maəlumot navistan „ba qadri darkori vazmini va baodobi kunand". Jak gazeta baroji maqolaje navista, dar on „oftobi poezijaji mo furü nişast" va „Puşkin dar mijonaji majdoni kori buzurg vafot joft" guftageş, vigovor girift. Dar havlihoji ba xonaji Puşkin hamsoja budagi dastahoji posbonhoji harbi monda şudand, dar nazdi dari küca va dar xudi xonaji Puşkin çosusho pojida megaştand. Dar şabi tobutro burovardan, şabi 31-umi janvar, vaqte ki çavqijati mardum xona ba xona şuda budand va dar xonaji Puşkin faqat jak cand nafar düsthoji nazdiktarini Puşkin nişasta budand, bo sardoriji nacalniki ştabi korpusi zandarmaho—general Dubelt zandarmaho omadand. Onho tobutro ba sobori Isakijevi dar ünço pagoh tamom kardani namozi çanoza taəin karda şudagi naburda, balke ba tserkovi Konjuşen girifta burdand. Dar rüzi namozi çanozaro tamom kardan rohhoji ba tarafi in tserkov meburdagiro politsija davra girift va faqat odamhoji kas monda şudagi, az rüji bilethoji maxsus monda meşudand. Namozi çanozaro tamom kardand, tobutro dar takxonaji tserkov mondand.

Dar nispi şabi 3-umi fevral ba tserkov jak əarobaji tobutkaşoni va du əarobaji sojabonnok omad. Dar jaki on əarobahoji sojabonnok ofitseri zandarmho, dar digaraş—düsti Puşkin A. I. Turgenüv nişasta bud; ba ü suporiş karda şuda bud, ki murdaro ba gubernijaji Pskov to çoji gürondani on jaəne to monastiri Svjatogori ba qişloqi Puşkin—Mixajlovsk nazdik budagi, uzod kunad. Tobutro ba boloji əarobaji tobutkaşoni mondandu bo şiddati tamom davida az şahr buromadand. Ba gubernatori Pskov peşaki amri əoli firistonda şuda bud, ki dar vaqti guzaşta raftani tobut „barcitür bajonkuniji maxsus, barcitür peşvozgiri, jak qalam, barcitür marosimro mana kunand".

Namojişi maxsusonaji murdauzodkuni ba hamvorçojhoji purbarf əarobaho qati şabona—rüz medavid, güjo ki çinojatkorho kirdori zişti xudro, az hama pinhon nigoh doşta, ba tezi ba oxir rasonda istoda boşand.

Dar jake az istgohhoji poctazani jak profesor, dar vaqti az ünço guzaşta raftanaş, zandarmhoji besaranщon va əarobakaşhoji sarosemaji ba tezi ba əaroba az nav əasp qüşa karda istodagiro didast, ki dar on əaroba dar maqzi xasho tobuti ba cipta pecondagi istoda budast. U az jak nafari nigoh karda istodagiho, in ci hast, gufta pursidast.

— Ci budageşro xudo medonad. Kim-kadom Puşkin kuşta şuda budast,—üro ba ciptaju xas peconda, əaroba qati, tavba-tavba, xudi kucuk borin, davonda burda istodin,—gufta un odam çavob dodast.

Rosijaji rasmiji nikolaji, şoəeri buzurgtarini rusro ana hamin xel güronda bud.

*

Az vafoti Puşkin sad sol guzaşt. Hökimijati mustabidi üro ba huçum ducor karda kuştagi sarnagun şud, tamomi davroni, zişte ki dar on jak xel odamho kor mekardandu maşaqat mekaşidand, amo digarho heç kor nakarda rohat medidand, sarnagun şud. Vaqte ki sahnaji taərixi az zafarjobandaji purşavqun—az „Xalqi sodi" pur şud, qadrdihandahoji „haqiqiji" Puşkin bo qussa, aknun ba sanəati əoli oxir rasid va ba moho, pahmkunandahoji „madanijati haqiqi" bas hamin memonad, ki ba muqaddasçojhoji pinhoni dur şuda, dar ünço parastidani Puşkinro ba ço rasonem, cunki onro zamoni hozira az davra berun mekunad, meguftand.

Lekin ci xel natiça dida şud?

Jak vaqte Puşkin, az tanhojiji çudo ham züri xud əazob kaşida istoda, cunin navista bud:

...Ba xud hasti xudi tu qoziji alo,
Zi hama çiditar qadr medihi tu mihnati xudro
Tu hasti-mi zi on şodu rizo, e sertalab rasom?
Rizo boşi şudast, majlaş dihand mardum varo duşnom,
Ba mehrobe ki dar on otaşat süzad, kunand tuf şon
Va bo şüxiji küdakvor kunand sepojajat larzon.

Ana şoəeri ajomi mo (Vl. Vasilenko), hamin raçahoji talxi Puşkinro ba jod ovarda, ba ü cunin muroçiəat mekunad:

Ci miqdor maşhuron, cun pojaji burida, gaştand kam,
Ci miqdor taxtu toçhoji şahon zeri tabar mondand,—
Valekin „xalqi sodije" ki mefarzad zi şon bolam,
Faqat sepojaji turo nafarzondand!

On sepoja namefarzad. On az hama vaqtho zijodtar mustahkam istodast. Muhabbati umumi ba Puşkin sol to sol zijod şuda istodast. Xalqhoji ozodşudaji Mamlakati sovetі dar ü şoəeri buzurgtarini rus, bunjodkunandaji zaboni adabiji rusi va sarbasti adabijoti navi rusiro mebinand, ki ü insonijatro bo asarhoji nomurdani boj kardagi hast, va in asarhojaş to ba alvaqt fikri inqilobiro bedor mekunand va baroji nekbaxtiji buzurgi insonijat ba güşiin çeq mezanand. Puşkin ba hama darkor va xele əaziz şudagi hast. U baroji qudrati genialiji şoəeriji xud, baroji şürişcigiji nomutea, baroji kobandagiji sustnaşavanda, baroji şodmoni va xuşrüjiji ba zindagoni pajvasta mekardagiji xud, baroji odamgari va madanijatdoriji zür, baroji muzikaji beandozaji kalom, baroji sodagi va ravşaniji boşarafi suxani xud darkor va əaziz mebošad.

Rohcaji xalqije ki onro Puşkin orzu mekard, ba rohi vasebi saxt lagadkub şudagi gaşt. Kitobhoji Puşkin million-million dona cop şuda meburojand va jak sali oaro reghoji xuşki bijobon çapida megiriftagi borin, hamun zamono az tarafi əomaji xonandaho dasti ba dast girifta meşavand. Üro hama medonand. Asarhoji ü ba zabonі xalqhoji jak vaqte tafra-rasidagi aqib monda budagiji Ittifoqi Soveti tarçima şudagijand. Karomati Puşkin muçro şud:

Ravad ovozaji man bar buzurg Rusija sar to po,
Va bo har jak zabon dar on kunand nomi maro guftor:
Slavjanro ci nasli boqurur, ci fin, ci tangusho,
Ki hozir vahşi mebošand, ci qalmiqi ba sahro jor.

---

1) [illegible] 14-um, 21-um va 28-umi [illegible], 15-um va 23-um, [illegible] 25-um va 28-umi dekabr

2) Lejb—xirurg—duxtur [illegible] podşoh.

3) Kamerdiner—xizmatgor [illegible].

Отвег. редактор М. АМИНОВ
Redaktori çuvobgar M. AMINOV

Upoluzglavlit Ja.—№ 6246
Uzpoligrafkombinati nomi Ikromüv.